

Engelengeduld

VOOR DE PURE BEGINNER

Nieuwe leden zijn van levensbelang voor bridgeverenigingen. Daarvoor is goed bridgeonderwijs noodzakelijk, plus een goede doorstroming van cursus naar club. Nederland telt vele honderden gediplomeerde bridgedocenten. Riet Kuipers-Zweep (76) heeft sinds 1980 duizenden Twentenaren de eerste beginselen van bridge bijgebracht. Bovendien stond ze in 1985 in Hengelo aan de wieg van opstapvereniging De Nieuwe Lichting. Opdat cursisten bij een reguliere club niet meteen in het diepe terechtkwamen, maar via de weg van de geleidelijkheid.

Rechtlijnigheid en helderheid waren het handelsmerk van Riet Kuipers-Zweep. Na ruim veertig jaar stopt ze met het geven van bridgeles. “Online lesgeven is niets voor mij. Ik moet contact hebben met de cursisten, kunnen zien wat er gebeurt.” Wat het geheim is van een goede docent? Het antwoord is van alle tijden: je moet de stof kunnen overbrengen en daarvoor is soms veel geduld nodig. “Wanneer iemand iets niet snapt geef ik ook niet steeds hetzelfde antwoord, maar probeer het via een andere setting duidelijk te maken. Je moet ook niet de indruk wekken dat het een domme vraag is. Domme vragen bestaan niet.”

Ze was er al snel achter dat wie de cursus eenmaal had afgerond, er nog lang niet was. In 1985 begon ze dan ook een zogeheten opstapvereniging: De Nieuwe Lichting (DNL). Om de overgang naar een reguliere vereniging te vergemakkelijken kregen de oud-cursisten twee jaar de tijd om, onder andere, te wennen aan het speltempo. Die club is er niet meer, wel leidde een samenwerkingsverband tussen vijf verenigingen uit Hengelo en twee

uit Borne in 2015 tot de startersvereniging De Nieuwe Lichting. Volgens min of meer hetzelfde concept. “Bij een gewone vereniging worden ze na de cursus voor de leeuwen geworpen”, zegt Ben Zuidinga, penningmeester van De Nieuwe Lichting. “Ze worden geconfronteerd met arbiters, met mensen die weinig geduld hebben met beginners. Plus dat ze ook

“Het geheim? Veel geduld hebben om de stof goed over te brengen”

nog eens 24 spellen moeten spelen. Dat is allemaal te veel, dan lopen de mensen weer weg.”

Zelf lesgeven

Startersclub DNL begon in 2015 onder de vlag van Bridgestad Hengelo maar opereert inmiddels zelfstandig. Aanvankelijk stroomden niet zoveel cursisten in. Zuidinga: “Alleen Riet stuurde ze door. Toen hebben we bedacht: ‘dan moeten we zelf maar les gaan geven.’ Nu worden

permanent zo’n vijftig tot zestig cursisten klaargestoomd om via de startersclub naar een gewone club te gaan.”

Spiekbriefjes

Van de startersclub kun je maximaal twee jaar lid zijn. Er is geen tijdsdruk en altijd begeleiding. “Als iemand een probleem heeft steekt hij zijn hand op

en dan komt er iemand kijken wat het probleem is. Ook mogen ze in het begin spiekbriefjes gebruiken.”

De begeleiding bestaat uit vrijwilligers die geleverd worden door de zeven samenwerkende verenigingen. De betrokkenheid van de clubs uit zich ook in een kennismakingsavond. Leden van de startersclub mogen een keertje de sfeer komen proeven alvorens een keuze te maken waar ze naartoe willen.

“Honderd procent is het natuurlijk niet.” zegt Zuidinga, “maar het percentage dat gaat bridgen op een gewone club is veel hoger dan zonder de startersclub. Een enkeling redt zich wel, maar voor heel veel cursisten is de rechtstreekse stap naar een gewone club te drastisch. Dan verdwijnen er veel naar een grijze club of ze gaan thuis bridgen.”

Burgemeester corrigeren

Riet Kuipers was ook een van de docenten van DNL en zal er zonder twijfel nog wel eens haar gezicht laten zien. Het lot van de cursisten ging haar altijd aan het hart. En of het nu de bakker om de hoek was dan wel een Twentse notabele, in de ‘bridgeklas’ van Riet Kuipers-Zweep was iedereen gelijk. “Ik zal nooit vergeten dat

De opstapvereniging De Nieuwe Lichting vergemakkelijkt het voor oud-cursisten om te wennen aan het speltempo op een reguliere bridgeclub

Riet Kuipers werd tijdens een afscheidsdrive, speciaal voor haar georganiseerd, in het zonnetje gezet als dank voor haar inzet voor het district Twente

in mijn begintijd - ik was nog maar een broekie – een man de kaarten steeds verkeerd neerlegde. In plaats van keurig geranschikt in plus en min, maakte hij van de slagen stapeltjes. Hij bleef ermee doorgaan, ook al had ik verteld dat het niet de juiste manier was. Komt na afloop zijn partner naar me toe en fluistert: ‘Weet je wel wie dat was?’ Bleek het de burgemeester van een naburig dorp te zijn en in die tijd was het ongebruikelijk om een burgemeester te corrigeren.” Ze glimlacht. “Jawel, uiteindelijk deed hij het goed.”

Toen steeds meer mensen bij haar aanklopten werd het geven van bridgelessen zo’n beetje een dagtaak, zeker nadat ze – via Borne – in Hengelo was neergestreken. Riet was gepassioneerd

over bridge en wilde het plezier dat ze eraan beleefde graag verspreiden. Dat ze betrokken raakte bij het succesvolle project Denken en Doen van de BridgeBond, was dan ook niet meer dan logisch.

Veranderd bridgeonderwijs

In de loop der jaren veranderde het bridgeonderwijs. Niet alleen qua lesmateriaal, maar ook inhoudelijk. Gold in de beginjaren 13 punten als een minimum voor een opening op eenhoogte, dat werden er 12 en tegenwoordig is 11 al ingeburgerd. “Prima hoor, ik heb nooit moeite gehad met de veranderingen. Alleen houd ik het in de eerste lessen nog op 13. Dertien kaarten, 13 punten”, verklaart Kuipers. Zoals ze ook weigert concessies te doen wanneer het om pure beginners gaat zonder kaartervaring. Die

nauwelijks het verschil weten tussen een aas en een twee, laat staan dat ze enig benul hebben van het begrip troef. Haar rechtlijnigheid biedt die groep houvast. Ga niet met bepaalde ranges marchanderen, luidt haar advies. “Die punten vinden ze het allermoeijkt. De ene keer is het 6-9, een andere keer 10-11, dan weer 15-17 of 18-19. Het begint ze dan te duizelen.”

Ze bepaalde zelf het tempo, gebaseerd op haar ervaringen. “Jacoby en stayman in één les, nee hoor, daar maakte ik er twee van. Zoals ik ook de overtuiging heb dat een jaar tekort is om te leren bridgen. Om het een beetje onder de knie te krijgen heb je wel twee jaar nodig. En dan bedoel ik twaalf lessen in het najaar en twaalf in het voorjaar.”

Welletjes

Riet Kuipers vindt het welletjes nu. De coronaperiode heeft haar het inzicht gegeven dat de avonden ook op een andere manier ingevuld kunnen worden. “Ik heb gemerkt dat het wel fijn is wanneer je niet alle avonden weg bent. Dat je een weekje op vakantie kan. Mijn man en mijn oudste zoon zijn fanatieke schaatsers en gingen elk jaar naar de Weissensee. Nooit kon ik mee omdat ik lessen had. Tot ik een keer tegen m’n cursisten zei: ‘Sorry, die week ben ik er niet.’ Natuurlijk kan ik zelf ook schaatsen, ik ben een Groningse.” Bovendien ziet ze persoonlijk ook niets in online lesgeven. “Ik moet het echt kunnen vertellen, contact hebben, kunnen zien wat er gebeurt.”

“Ik blijf wel zelf bridgen en wil ook met Dick, mijn man, gaan spelen, al zal dat niet zijn bij mijn huidige vereniging Het Twentse Ros. Dick had door een drukke baan eigenlijk alleen in huiselijke sfeer gespeeld.” Lachend: “Hij vertelde dat hij alles vergeten is, maar ik zie wel hem wel met oefenstof bezig. Dat gaat wel goed komen.” ●